

UCHWAŁA Nr 323/XLVI/2022
RADY POWIATU SKARŻYSKIEGO
z dnia 22 września 2022 roku

**w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Domu Pomocy Społecznej
w Skarżysku-Kamiennej**

Na podstawie art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022r. poz. 1526), art. 229 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021r. poz. 735, 1491, 2052 oraz z 2022r. poz. 1301 i 1855) oraz § 35 ust. 1 Statutu Powiatu Skarżyskiego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2018r. poz. 3375 i 4670)

Rada Powiatu Skarżyskiego uchwala, co następuje:

§ 1.

Uznaje się za bezzasadną skargę na działalność Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, z przyczyn określonych w stanowisku Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu Skarżyskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Skarżyskiego

Jacek Jeżyk

UZASADNIENIE

Skarga na działalność Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej wpłynęła do Starostwa Powiatowego 26 sierpnia 2022 roku.

Art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym wskazuje, że rada powiatu rozpatruje skargi na działania zarządu powiatu i powiatowych jednostek organizacyjnych. Ponadto, zgodnie z art. 229 pkt 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, rozpatrywanie skarg dotyczących zadań lub działalności zarządu powiatu oraz starosty, a także kierowników powiatowych służb, inspekcji, straży i innych jednostek organizacyjnych, należy do właściwości rady powiatu.

Zgodnie z § 35 ust. 3 Statutu Powiatu Skarżyskiego, przewodniczący rady skierował skargę do przewodniczącego komisji skarg, wniosków i petycji celem wyjaśnienia przez komisję zarzutów podnoszonych w skardze. Komisja skarg, wniosków i petycji przeprowadziła postępowanie wyjaśniające, dokonała analizy przedmiotowej skargi i zgodnie z § 35 ust. 1 Statutu Powiatu Skarżyskiego, przygotowała w tej sprawie stanowisko, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

Wobec powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Powiatu Skarżyskiego jest uzasadnione.

STANOWISKO KOMISJI SKARG, WNIOSKÓW I PETYCJI w sprawie skargi na działalność Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Powiatu Skarżyskiego na posiedzeniach 30 sierpnia i 15 września 2022 roku analizowała skargę na działalność Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, która wpłynęła do Starostwa Powiatowego 26 sierpnia 2022 roku. Skarga skierowana została 29 sierpnia 2022 roku przez Przewodniczącego Rady Powiatu Skarżyskiego do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i zbadania zasadności stawianych zarzutów.

Komisja na posiedzeniu 30 sierpnia 2022r. powołała zespół kontrolny, którego zadaniem było zebranie materiału dowodowego w sprawie zarzutów podnoszonych w skardze, które dotyczą nieprawidłowości w zakresie rozliczeń z matką skarżącego za jej pobyt w Domu Pomocy Społecznej.

Zespół dokonał oceny zebranego materiału dowodowego w dwóch aspektach:

1. Zgodności opłaty ponoszonej za pobyt mieszkanki w DPS z obowiązującymi przepisami.
2. Zachowania się pracowników DPS w czasie wizyty skarżącego w DPS.

Na podstawie dokumentów oraz wyjaśnień Dyrektora i pracowników Domu Pomocy Społecznej, ustalono, że:

Zasady odpłatności za pobyt mieszkańca w DPS wynikają z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Celem prawidłowego i właściwego zabezpieczenia środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, będących własnością mieszkańców, Dyrektor DPS wydał Zarządzenie nr 5/2011 z 20.10.2011 roku wprowadzające regulamin postępowania z depozytami wartościowymi i dokumentarnymi mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Sporna 6, w którym ujęte zostały zasady gwarantujące bezpieczeństwo, zarówno środków pieniężnych, jak i przedmiotów wartościowych, a także wskazujące osoby odpowiedzialne za przestrzeganie wytycznych zarządzenia. Aby usprawnić regulowanie należności mieszkanka DPS, zgodnie z obowiązującym regulaminem, upoważniła pracownika Domu do dokonywania wpłat pieniężnych na prowadzony przez Dom rachunek sum depozytowych w banku oraz do odtrącenia ze zgromadzonego depozytu pieniężnego należności za pobyt w jednostce. W związku z tym upoważnieni pracownicy jednostki regulują zobowiązania mieszkanki z sum przychodzących za pośrednictwem poczty (pozostałych po potrąceniach ZUS) i wpłacanych na konto depozytowe. Czynności te są prowadzone w sposób rzetelny, na podstawie stosownych upoważnień, o czym mieszkanka, jak i na jej prośbę także jej rodzina byli wielokrotnie informowani przez pracowników i Dyrektora Domu.

Komisja ustaliła, że mieszkanka została skierowana do Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej decyzją Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie nr 8141/6/2007 z 18.07.2007 roku, w której ustalona została odpłatność za jej pobyt. W dniu 28 kwietnia 2022 roku GOPS zmienił

swoją decyzję, ustalając odpłatność za pobyt, którą musi pokryć mieszkanka na kwotę 1353,67 zł. Nadmienić należy, że zmiany w decyzji GOPS wynikają ze zmian wysokości dochodu mieszkańca i jest to bardzo dynamiczny proces. Art. 60 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. mówi, że pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Starosta Skarżyski wydał Zarządzenie Nr 10/2022 z dnia 22 lutego 2022r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej w 2022 roku i ustalił jego wysokość na kwotę 4743 zł miesięcznie.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,

- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,

- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie ponosi koszty pobytu mieszkanki w DPS w wysokości 3389,33 zł.

W badanym przypadku odpłatność mieszkanki w wysokości 1353,67 zł. jest pokrywana z jej świadczeń z ZUS i MOPS w wysokości 850,20 zł, które wpływają bezpośrednio na konto DPS. Brakująca kwota do pokrycia przez mieszkankę - 503,47 zł pokrywana jest z części świadczeń z ZUS i MOPS, które mieszkanka otrzymuje do rąk własnych (konto depozytowe w DPS). Pozostała kwota, po uregulowaniu pełnej opłaty za pobyt w DPS, pozostaje do dyspozycji mieszkanki.

Rozliczenie za pobyt mieszkanki w DPS przedstawia się następująco:

Otrzymywane świadczenie z ZUS wynosi 1338,44 zł i jest powiększone o 500 zł z tytułu świadczenia uzupełniającego, co daje razem kwotę 1838,44 zł.

Po odliczeniu składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości 120,46 zł świadczenie do wypłaty wynosi ogółem 1717,98 zł.

Koszt utrzymania i źródło pokrycia jest następujący:

Koszt utrzymania - 4743,00 zł

Środki z GOPS - 3389,33 zł

Pozostaje do pokrycia przez mieszkankę kwota 1353,67 zł. Suma ta pokrywana jest z następujących źródeł:

Środki przekazywane bezpośrednio z ZUS do DPS - 699,11 zł

Środki przekazywane bezpośrednio z MOPS do DPS - 151,09 zł (70% zasiłku pielęgnacyjnego). Mieszkancka otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny z MOPS Skarżysko-Kamienna (MOPS właściwy ze względu na miejsce pobytu) w wysokości 215,84 zł.

Dopłata do wysokości opłaty za pobyt, zgodnie z decyzją GOPS, regulowana ze środków mieszkanki otrzymywanych do rąk własnych - 503,47 zł.

Według oświadczenia pracownika DPS, listonosz co miesiąc przynosi kwotę 781,08 zł. Kwota ta jest wprowadzana do ewidencji przechowywania i dysponowania środkami pieniężnymi pozostawionymi przez mieszkańców DPS. Pozostała kwota, po potrąceniu dopłaty w wysokości 503,47 zł, pozostaje do dyspozycji mieszkanki. Z tego opłacane są m.in. leki, środki higieniczne i pomocnicze.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego komisja stwierdza, że odpłatność za pobyt mieszkanki w DPS jest zgodna z obowiązującymi w tej mierze przepisami prawa. Gospodarowanie środkami depozytowymi, będącymi własnością mieszkańców, jest zgodne z Zarządzeniem nr 5/2011 Dyrektora DPS z dnia 20.10.2011 roku w sprawie postępowania z depozytami wartościowymi i dokumentarnymi mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej ul. Sporna 6.

Komisja stwierdza jednocześnie, że istnieje problem braku ujednoczenia przepisów, dotyczących obliczania wysokości potrąceń dokonywanych z tytułu pobytu w domu pomocy społecznej osobom pobierającym świadczenia emerytalne i rentowe z ZUS. Inną kwestią, która wymusza dokonywanie dopłat przez większość mieszkańców DPS do kwot potrącanych przez ZUS jest powszechnie znany i dotyczący wszystkich domów pomocy społecznej w Polsce problem rozdziwki ustawowego pomiędzy należnością, o której mowa w art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, która wyrażona jest w kwotach netto, a potrąceniem z tytułu odpłatności za pobyt w DPS, o którym mowa w art. 140 ust. 4 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a które to odbywa się na świadczeniu brutto, a więc niemożliwe jest przeniesienie wielkości procentowych z ustawy o pomocy społecznej do ustawy emerytalnej. W związku z tym możliwa wielkość potrącenia – do 65% dochodu jedynie w przybliżeniu odpowiada wielkości należnej kwoty z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej określanej przez ośrodki pomocy społecznej. Niewielkie różnice w kwotach należnych nakładają na dom obowiązek zwrotu różnicy nadpłaconej kwoty lub konieczność dopłaty przez osobę niedopłaconej kwoty do kasy domu lub na jego rachunek bankowy. Sytuacja ta jest na tyle skomplikowana, że często powoduje niezrozumienie i rozgoryczenie u mieszkańców, co prowadzi do takich sytuacji, jak w kontrolowanym przypadku, gdy mieszkańcy po prostu nie rozumieją dlaczego jeszcze muszą cokolwiek dopłacać do tego, co już i tak potrąca im ZUS.

Wynika to między innymi z faktu, że te dwie ustawy regulują zupełnie inne kwestie i posługują się innymi pojęciami: ustawa o emeryturach posługuje

się pojęciem dochodu brutto, a ustawa o pomocy społecznej dochodem netto, zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach ZUS dokonuje potrąceń wyłącznie ze świadczenia, a więc z emerytury lub renty, a zgodnie z ustawą o pomocy społecznej potrąceń za pobyt w DPS dokonuje się z dochodu łącznego osoby, a więc na przykład ze świadczenia emerytalnego i dodatków do świadczenia, np. deputatu węglowego, dodatku pielęgnacyjnego itd.

Zgodnie z art. 139 ust. 1 pkt 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie – po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141, odpłatności za pobyt osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych lub zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych. Nadmienić należy, że zgodnie z powołanym przepisem organ rentowy dokonuje tych potrąceń na wniosek dyrektora placówki. W praktyce oznacza to, iż w każdym momencie dom pomocy społecznej może odstąpić od wykonania potrącenia przez organ emerytalno-rentowy i samodzielnie dokonać pobrania opłaty z tytułu odpłatności w wysokości należnej od konkretnego mieszkańca domu.

Reasumując, przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określają tylko kolejność i maksymalną wysokość potrąceń dokonywanych ze świadczeń wypłacanych z funduszu, natomiast podstawę ustalenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej stanowią wyłącznie przepisy ustawy z 2004r. o pomocy społecznej. Organ rentowy może potrącać z emerytury i renty mieszkańca należności z tytułu odpłatności za jego pobyt w domu pomocy społecznej, ale według zasad określonych w przepisach art. 139-141 ustawy o rentach i emeryturach.

W drugiej podnoszonej w skardze kwestii, z oświadczeń złożonych przez Dyrektora oraz pracowników DPS wynika, że wielokrotnie tłumaczono mieszkance DPS zasady odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, informowano o fakcie niepokrywania przez kwoty przekazywane z ZUS i MOPS w Skarżysku-Kamiennej całości odpłatności za jej pobyt w DPS i konieczności dokonywania dopłat ze środków przekazywanych jej do rąk własnych. Podczas spotkania ze skarżącym mieszkanka DPS i jej syn po raz kolejny mieli wyjaśnioną dokładnie całą sytuację i przedstawione dokumenty księgowe potwierdzające prawidłowość rozliczeń.

Komisja stwierdza zatem, że podnoszone w skardze zarzuty nie znajdują potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym i z tego względu uznaje skargę za bezzasadną.

Przewodniczący
Komisji Skarg, Wniosków i Petycji

Jerzy Zmijewski